БААТАР ШАНГА АЖАЛААРАА
...аян ургаса абажа, Бурят оронoo суурхуулая

гэжэ республикын механизаторнуудай зүблөөндэ хабаадагшад мэдүүлнэ

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 78 (9832) | 1962 оной апрелиин 1, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

...СПУБЛИКЫН МЕХАНИЗАТОРНУУДАЙ ЗҮБЛӨӨН

ДЭЭРЭ: Баргажанай аймагай XXII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд: (зүүн ...хозой главна инженер **Д. Б. Будажапов**, дүрбэдэхи тракторна бригадын бригадир **Б. Д. Бадмаев**, ...н нүхэр **Гомбоев**, тракторист **В. А. Соломинский** гэгшэд республикын механизатор... ...үлөөндэ ерээд ябана. **Л. ХАЙДУРОВАЙ** фото.

...1962 оной мартын 31-... хотодо Бурят ороной ...үдые, «талын корабль-... ...годогшод: тракторист-... ...йнернууд, тракторно-... ...й бригадын бригадир-... ...р-механигууд, хамта ...ханизаторнууд суглар... ЦК-гэй мартын Пле... ...ые яажа амжалтатай-... ...эб гэжэ хөөрэлдэбэ. ...й дунда суута бэрхэ ...ууд олон.

Зүблөөн дээрэ Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **А. У. Модогоев «КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүд-тэй дашарамдуулан республикын механизаторнуудай зорилгонууд тухай»** гэһэн элидхэл хээ.

Парти, правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар Бурят ороной колхоз, совхозууд хүсэтэ трактор, комбайн болон хүдөө ажахын бусад машинануудаар зэбсэглэгдэжэ, ажахыгаа эрид хурданаар хүгжөөхэ аргатай болоһон байна. Совет засагай үедэ энэ хүсэтэ техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ эрхим түрүү механизаторнууд ажахы бүхэндэ урган гараа. Тэдэнэрэй хүдэлмэриин жэшээ республикын бүхы механизаторнуудые шэнэ илалтада уряална. Тиигэбэшье техникэдэ эзэн бусаар, хайша хэрэгээр хандаха ябадал али олон үзэгдэдэг байна. Эдэ бүгэдэ тухай элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд баримталан хэлээ.

Элидхэлэй һүүлээр олон хүнүүд үгэ хэлээ. Тэдэнэй тоодо: Түнхэнэй «Сибиряк» колхозой агроном нүхэр **Стрелков**, Мухаршэбэрэй «Коммунизм» колхозой инженер-механик нүхэр **Туранин**, Заиграйн «Гигант» колхозой тракторно-тарьяан ажалай бригадын бригадир нүхэр **Заиграев**, Бурядай «Сельхозтехникэ» нэгэдэлэй түрүүлэгшэ нүхэр **Ламброзо**, Зэдын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ажахын тоосоондо ороһон механизаторнуудай звеное даагша нүхэр **Ощепков**, Борьёогой совхозой (Зэдэ) главна агроном нүхэр **Зайцев**, Зэдын ЦРМ-гэй начальник нүхэр **Берещенов**, Бичурын аймагай Охин-Булагай совхозой комбайнёр нүхэр **Разуваев**, Бурядай автотрестые эрхилэгшэ нүхэр **Ануев**, Тарбагатайн «Маяк» колхозой агроном нүхэр **Копылова**, Кяхтын «Родина» колхозой кукурузашадай звеное даагша нүхэр **Дампилов**, Хориин аймагай Үдын совхозой ажахын тоосоондо ороһон тракторно-тарьяан ажалай бригадын бригадир нүхэр **Баданов**, Кабанскын совхозой олон мэргэжэлтэй машинист нүхэр **Шигаев**. Һүүлэрнь КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Филиппов** һонирхолтой үгэ хэлээ.

Зүблөөндэ хабаадагшад партиин ЦК-гэй мартын Пленумэй шиидхэбэрие бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүхы мэргэжэл шадабаряа, хүсэ шадалаа элсүүлхые уряалжа, республикын бүхы механизаторнуудта Хандалга бэшэг нэгэн дуугаар батална абаа.

Шударгы бэрхэ ажалаараа 1961 ондо шалгарһан түрүү механизаторнуудта КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй Хүндэлэлэй грамота барюулагдажа, тэдэнэртэ үнэтэ бэлэг үгтөө. Хамта зуу гаран хүн шагнагдаа.

Һүүлээрнь зүблөөндэ хабаадагшадта һонирхолтой хүгжэмтэ зүжэг харуулагдаа.

...и, правительствын хүтэлбэрилэгшэд ...шэнэ техникэтэй танилсаба

...кэ автомобильна промышленность һүүлэй үедэ ...ахын ашаа шэрэхэ, ажалшадые хангаха шэнэ ав... ...удые бүтээн гаргаа.

...й арадай ажахын туйлалтануудай выставкэ дээ... ...ан шэнэ техникэтэй нүхэд Л. И. Брежнев, Ф. Р. ... Н. Косыгин, А. И. Микоян, Д. С. Полянский, ...ов, Н. С. Хрущев, П. Н. Демичев, А. Н. Шелепин, ...инистрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор ...дыко, Р. Н. Новиков гэгшэд мүнөөдэр танилсаба. ...аанай, самосвал машинануудые, шэнэ автобусуу... ...вич» машинын шэнэ модель һонирхон хараа.

...нь парти, правительствын хүтэлбэрилэгшэд кон... ...оциалис Ажалай Герой Н. Я. Козловой хүтэлбэ... ...вмосстройн «Прокатдеталь» гэжэ тусхай кон... ...бюрогой заводто орожо хараа. Конструктор Коз... ...на станууд дээрэ бүтээгдэһэн ехэ панельнүүдые ...Тэрэ панельнүүдээр байрын гэр болон бусад ба... ...е хабсаргаха юм.

...правительствын хүтэлбэрилэгшэд тэрэшэлэн ба... ...ээ техникын московско выставкэ хаража, хүдөө ...баригдаха нэгэ квартиратай байрын гэртэй та...

(ТАСС).

...ФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

...30-да нүхэр Н. Н. ...түрүүлэлгэтэйгээр ...Верховно Соведэй ...й заседани боло... ...радай, Ленинград... ...ин, Краснодарска ...хибүүдэй колони... ...риин наһа хүсөө... ...эй хэрэгүүдээр ко... ...дэлмэри, мүн хү... ...н хүдэлмэриин ...абигдаһан тухай ... зүбшэн хэлсэг...

...ай, мүн энэ об... ...аихэдэ Краснода... ...й хуулиин наһа ...ибүүдэй хэрэгүү... ...миссинууд һүүлэй ...эрээ һайжаруулаа ...лэгдээ. Гэбэшье ...синуудай хүдэл...мэридэ байһан ехэхэн дутагдалнууд элирүүлэгдээ. Зарим комиссинууд хуулиин наһа хүсөөгүй үншэн үхибүүдые һургажа, мэргэжэлтэй болгохо асуудалнуудта анхаралаа багаар хандуулна.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум зүбшэн хэлсэгдэһэн асуудалаар тусхай тогтоол батална абаа.

Президиумэй заседани дээрэ олон эрдэмтэд, врачнууд, багшанар, артистнууд, хүдөө ажахын хүдэлмэришэдтэ Россин Федерациин наукын габьяата ажал-ябуулагша, габьяата врачын, габьяата багшын, габьяата артистын, габьяата зоотехнигэй, уралан нарижуулагшын нэрэ зэргэнүүд олгогдоо.

(ТАСС).

Хүдөө ажахые дэбжээхын түлөө профсоюзууд тэмсэнэ

ВЦСПС-эй IX пленум мартын 26—27-до боложо, «Коммунис байгуулалтын мүнөө үеын шата, хүдөө ажахые бүри һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо талаар партиин зорилгонууд» тухай КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй тогтоолой ёһоор профессиональна союзуудай хэхэ хүдэлмэри тушаа» ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ В. В. Гришинэй элидхэлые шагнаад, зүбшэн хэлсэһэн байна.

КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые болон Программые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ партиин Центральна Комитедэй Пленумэй материалнууд болон шиидхэбэринүүдэй угаа ехэ удхашанартай байһаниинь баталан абаһан тогтоол соонь тэмдэглэгдээ.

Колхоз, совхозуудай үйлэдбэрие хүгжөөн дэбжээхэ талаар бүхы арадай эдэбхитэй хабаададалгатайгаар Коммунистическэ парти ехэ хэмжээнүүдые һүүлэй жэлнүүдтэ абаһан байна. Гэбэшье хүдөө ажахын үйлэдбэрие хүгжөөлгын туйлалтанууд үшөө дутамаг, эдеэ хоолой зүйлнүүдые улам ехээр хэрэглэдэг болохо байлгые хүсэд хангаагүй гэжэ тогтоол соо заагдана.

КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые манай ороной ажалшад гүнзэгы ехэ һаналаа ханангяар угтаа. Хүдөө ажахые түргэнөөр дэбжээхын, хабарай тарилгада болон мүнөө жэлэй хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэридэ һайнаар бэлэдхэжэ, тэдэниие үнгэргэхын түлөө мүрысөөн хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэржэ байна. Колхоз, совхозуудай захилнуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд тэмсэнэ гээд тогтоол соо саашадаа онсолон тэмдэглэгдэһэн байха юм.

Хүдөө ажахые хүгжөөн дэбжээхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлдэ профессиональна союзууд шухала үүргэ дүүргэхэ байна. Хүдөө ажахын үйлэдбэрие хүгжөөхэ асуудалнуудые шиидхэлгэдэ 9 миллион үлүүтэй ажалшадые нэгэдүүлдэг хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай профсоюзай үүргэ илангаяа ехээр дээшэлээ.

Гэбэшье үйлэдбэрие саашадань дэбжээхын түлөө тэмсэлдэ совхозуудай, хүдөө ажахын бусад предприятинуудай хүдэлмэришэдые, алба хаагшадые элсүүлхэ талаар профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ үшөө горьтой дутуунууд бии.

КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй материалнууд болон шиидхэбэринүүдые тайлбарилха, хүдөө ажахын продуктнуудаар ороной улам ургажа байгаа хэрэглэмжые хүсэдөөр хангахын, ажалшадай байдал улам саашадань һайжаруулхын тулада хүдөө ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ зорилгонуудые бэелүүлгын угаа ехэ удхашанартай байһые хүдэлмэришэд болон албахаагшадта ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхыень профсоюзна организацинуудта ВЦСПС-эй IX пленум баталан абаһан тогтоол соогоо дурадхаһан байна.

Профсоюзуудай соведүүд болон комитедүүд хадаа КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө, ороһо тарьяа, мяха, һү болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые элбэг ехээр абадаг болохын түлөө тэмсэлдэ совхозуудай, хүдөө ажахын бусад предприятинуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй үүсхэл оролдолгые элсүүлэн эмхидхэхэ ёһотой гэжэ тогтоол соо онсолон тэмдэглэгдэнэ.

Совхозуудта, хүдөө ажахын бусад предприятинуудта социалис мүрысөө эмхидхэхэ хүдэлмэри һайжаруулхыень профсоюзуудай соведүүдые, хүдөө ажахын, бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй болон алба хаагшадай профсоюзай, эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай комитедүүдые пленум уялгалаа.

Ороһо тарьяанай, сахарай свеклын, кукурузын, бусад ургамалнуудай баян ургаса хуряаха, мяха, һү, үндэгэ элбэгээр абаха талаар совхозуудай отделенинүүдэй, фермэнүүдэй бригадануудай коллективүүдэй хүдэлмэришэд болон мэргэжэлтэдэй абаһан уялгануудай дүүргэгдэхын тулада газар тарьяалан эрхилхэ үрэ ехэтэй гурим тогтоохо, үндэр баян ургаса үгэдэг үнэтэ ургамалнуудые ехээр тариха, тарьяан ажал болон мал ажал эрхилхэ ажал эрхимээр эмхидхэхэ, хүдөө ажахын техникые бүри һайнаар ашаглаха түрүү онол аргануудые хэрэглэхэ талаар тодорхой хэмжээнүүдые абаха шухала. Коммунис ажалай коллективүүдэй болон ударнигуудай нэрэ зэргын түлөө мүрысөө бүри һайнаар эмхидхэхэ, тэрээндэ олониитэ хүдэлмэришэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые үргэнөөр хабаадуулха хэрэгтэй.

Совхозуудай үйлэдбэрие хүтэлбэрилгэдэ ажалшадые хабаадуулха хүдэлмэреэ шангадхахыень профсоюзуудай соведүүдые, хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай профсоюзай комитедүүдые пленум уялгалаа.

Совхозуудай үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта ажалай түлөөһэнэй аккордно-урмашуулгын гурим бии болгохо хүдэлмэри түргэнөөр түгэсхэхэ зохихо хэмжээнүүдые хүдөө ажахын органуудтай хамта профсоюзуудай соведүүдэй, хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэришэдэй, алба хаагшадай, мүн эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай комитедүүдэй абахань шухала гэжэ пленум тоолоно.

Профсоюзна организацинууд хадаа совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй гэр байрын, ажаһуудалай эрхэ байдал һайжаруулха тухай үдэр бүри оролдолго гаргаха, гэр байрын болон культурно-ажаһуудалай барилгануудай гүрэнэй түсэбүүдые дүүргүүлхэ, ниитын эдеэ хоол, худалдаа наймаа эмхидхэлгые, ажаһуудалай талаар хангалгые һайжаруулха үүргэтэй гэжэ тогтоол соо хэлэгдэнхэй.

Ажалда, ниитын зөөридэ коммунис ёһоор хандадагаар ажалшадые хүмүүжүүлхын, ажалай жаяг журам бэхижүүлхын тулада профсоюзна организацинууд культурно-ниитын хүдэлмэриин бүхы онол аргануудые бүри һайнаар хэрэглэхэ ёһотой гэжэ тогтоол соо тэмдэглэгдэнэ.

Хүдөө ажахые хүтэлбэрилхэ шэнэ органуудай байгуулагдаһан дээрэһээ нютагуудай үйлэдбэриин управленинүүдэй дэргэдэ бүлэг инструкторнуудтай профсоюзна эмхидхэлшые бии болгохо тухай асуудал хаража үзөөд, шиидхэхыень ВЦСПС-эй Президиумдэ пленум даалгаа.

Хүдөө ажахын үйлэдбэрие саашадань дэбжээхын түлөө, манай орондо коммунизм байгуулха программые бэелүүлхын түлөө советскэ профсоюзууд бүри ехэ оролдосотойгоор тэмсэхэ гэжэ КПСС-эй ленинскэ ЦК-е пленумдэ хабаадагшад бүхы хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай зүгһөө найдуулаа.

(ТАСС).

ХАЛААН СООГОО—1200 ГЕКТАР

Бичурын совхозой 3-хи отделениин механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ залуу тракторист Агбан Базаров эрхимлэнэ. Тэрэ 1961 оной дүнгөөр «ДТ-54» трактораар өөрынгөө халаануудта зөөлэн хахалалга дээрэ оруулхада 1200 га хэмжээнэй хүдэлмэри бүтээжэ, түрүү зэргэдэ гараа бэлэй. Энэ үе соо нилээд горючи алмаа юм.

Трактортаа зүбөөр, нарин нягтаар хандаһанһаань боложо, машинын эбдэрхэ, миин байха ушар үзэгдөөгүй. Тракторайнь һайн байһан дээрэһээ үбэлэй заһабарилгада оруулангүй малай үбэлжэлгын үедэ тэжээл шэрэхэ харюусалгата ажалда оруулаа һэн. Энэ ажал дээрээ А. Базаров халаанайнгаа даабарие 120—150 процент дүүргэжэ, малшадта ехэхэн туһа хүргөө юм.

Мүнөө трактораа хабарай тарилгын хүдэлмэридэ бэлдэжэ байна. «Хабарай тарилгада тракторни саг соогоо бэлэн байха» гэжэ нүхэр А. Базаров мэдүүлнэ.

Д. Тогошиев.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

☆ ТЮМЕНЬ. Сагай уларилай таарамжагүй, һалхи шуургатай байбашье, Ямало-Ненецкэ национальна округой загаһашад кварталайнгаа даалгабарие болзорһоонь урид дүүргэбэ. Нёдондоной энэ үеынхидэ орходо, тэдэнэр 30 мянган пууд загаһа Эхэ орондоо ехээр тушаагаа. Мүнөө округой загаһашад хабар зунайнгаа сезондо бэлэдхэжэ байна.

☆ ХАБАРОВСК. Хизаар дотороо эгээл түрүүлэн хүдөө ажахын авиациин летчигууд хабарайнгаа тарилгын хүдэлмэриие эхилбэ. Амурай, Погранична, Октябрьска болон бусад совхозуудайхид хэдэн мянган гектарта минеральна үтэгжүүлгэ гаргаа.

☆ МОСКВА. Москвагай малолитражна автомобиль бүтээд... заводто агитаторнуудта зор... лагдажа атеистнуудай һург... нээгдэбэ. Завод дотор шаж... эсэргүү пропагандын ябуул... жа байһан хүдэлмэриин онол аргань — тус һургуул... лоно. Заводой партийна ко... һара бүри атеизмын тусхай ...ия... үнгэргэхэ гэжэ тогтообо.

☆ КИЕВ. Нижне-Днепр... саарһанай фабрикын барил... гай ошохо тума үргэдэжэ... Энэ предприятиин үйлэд... гол цехүүдэй хажуугаар хи... дуудые бүтээхэ хүсэтэ ... барилга захалагдаба. Барил... хүдэлмэриин дүүрэжэ ашагла... да үгтэхэдэ тус фабрика жэл б... ри 35 мянган тонно типографи... саарһанай продукци гаргаха байна.

☆ ТЕМИРТАУ. Эдэ үдэрнүүдтэ Казахска металлургическа заводой булад хайлуулдаг агрегатуудай бүхы коллективүүд эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай. Мартеновскэ цехын хүдэлмэришэд түмэр хайлуулха хахад жэлэйнгээ даалгабарие болзорһоонь урид дүүргэбэ.

☆ КУЛЯБ. (Таджигай ССР). Таджикистанай баруун урдахи хадын районуудай колхозууд кукурузын тарилгые эхилбэ. Энэ хүдэлмэри доро болон нуга газарай ажахынуудта үни хадаа дүүргэгдээд, мүнөө үедэ ногоо р... жо эхилэнхэй.

☆ РОСТОВ-на-ДОНУ. Областиин урда районуудта сахарай свёклын тарилга захалаа. Самарска, Егорлыкска болон бусад районуудай колхоз, совхозуудта хэдэн зуугаад гектарта тарилга хэгдээ. Доной урган уужам тала дайдада энэ культура 67 мянгаад гектарта таригдаха юм.

☆ АРХАНГЕЛЬСК. Архангельска арадай ажахын соведэй загаһанай промышленность 8 үдэрөөр уридшалан нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб амжалтатайгаар дүүргэбэ.

☆ ЦАЛКА. (Грузиин ССР). Цалкска районой колхоз, совхозуудта үдэрһөө үдэртэ тарилгын хүдэлмэри үргэдэнэ. Үбһэ болон ургаса багатай культурануудай орондо 1200 гектарта горох таригдаа. Энэнь нёдондонойхиһоо һураггүй ехэ болоно. 3500 гектарта ячмениин ургаса һайн. Эндэхид боро бургааһа бүртэгэнөөнэй газар сэбэрлээд, тэндээ сахарай свёклын тарилга хэжэ эхилбэ. Тиихэдэ 600 гектарта кукуруза таригдаха юм.

☆ФРУНЗЕ. Киргизскэ ССР-эй ниислэл хотодо урда зүгэй номой ехэ фабрикын — полиграфическа комбинадай барилга эхилбэ. Энэ предприяти 40 миллион хэһэг үнгэтэ зурагуудые, 200 миллион гаран хэблэмэл саарһануудые жэлдээ гаргаха хүсэтэй юм. Энэнь мүнөө үедэ республикын бүхы типографиин гаргажа байһан продукцида орходоо 3 гара дахин ехэ болоно.

☆ КРАСНОДАР. Кубаниин Центральна болон урда районуудай ажахынууд сахарай свеклын тарилгые эхилбэ. Хизаар дотор энэ культура 300 мянган гектар газар эзэлхэ юм. Олонхи звенонуудынь нэгэ узууртай үрэһөөр тарилгаяа хэнэ.

...ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) ...хозодо олон жэлдэ ...байнер Д. Ухинов, Закаменай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тракторна бригадын бригадираар Яруунын «Победа» колхозой комбайнер-тракторист хүдэлжэ байһан Д. Жигжитов, тракторист И. С. Новиков. мэргэжэлтэй В. Семенов, Сэлэнгын совхозой комбайнер М. И. Ковалевский, Зэдын аймагай «Ком-... Кабанскын совхозой тракторист И. И. Власов, Баргажанай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүү меха-...

Онохойн модоной комбинадай үйлэдбэриин № 3 участогай агитколлективые үнинэй коммунист нүхэр Митыпов хүтэлбэрилдэг юм. Гомбожап Митыпович агитаторнуудаа суглуулжа ходо зүблөө, семинар, үнгэргэдэг. СССР-эй Верховно Советтэ һунгаха һунгалтын бэлэдхэлэй үдэрнүүдтэ эндэхи агитаторнууд һунгагшадай дунда советскэ һунгуулиин системэ, партиин XXII съездын материалнуудаар тоогүй олон лекци, элидхэл, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөө юм. Мүнөө тэдэнэр ажалшадта КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй материалнуудай удхые тайлбарилжа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Г. М. Митыпов.

С. ТЮЛЮКИНЭЙ фото.

Зонойнгоо дунда

Селенгинск тосхондо саг үргэлжэ хүдэлдэг 6 агитпункт байгуулагданхай. Илангаяа барилгын монтажна управлениин дэргэдэхи агитпункт һайнаар ажалладаг. Тэрэнние даагша нүхэр Вокина һара бүридөө тодорхой түсэб табижа, тэндээ һонирхолтой хүдэлмэри ябуулдаг. Тиихэ- харуулан ойлгуулха агитаци- наар эмхидхэгдэнхэй. Жэ- ињ, «Совет арад — коммунизм уулагша», «Депутат — арадай мүн», «Коммунизм байгуулуухэ Программа» гэһэн фо- тажууд, КПСС-эй Програм- тайлбарилан харуулһан диаг- болон плакадууд хана бү- ь үлгөөтэй. Нэгэдэхи трес- партком (секретариинь нү- Попов) агитколлективэй хү- рээр саг үргэлжэ һонирхо- горьтойхон туһа хүргэжэ аг.

Үдэшэ бүри һонирхол- хөөрэлдөөн гү, али асуудал харюугай үдэшэнүүд үнгэргэгдэнэ. Һаяхан «коммунизмда ажаһуухын тула бэлэн гүш?» гэһэн темээр угаа һонирхолтой үдэшэ үнгэргэгдөө. Тэрэ үдэшэдэ 300 шахуу хүн хабаадажа, 10 гаран хүн өөрынгөө һанал бодолые хэлэһэн байна.

Тосхоной ажалшадай дунда 120 гаран агитаторнууд ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулдаг. Тэдэнэй дундаһаа агитаторнууд нүхэд Югов, Пугачев, Кузнецова, Кущова болон бусад шалгарна. Тэдэнэр КПСС-эй XXII съездын материалнуудаар һонирхолтой хэдэн хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөд, мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй материалые хүн бүхэндэ ойлгуулхын тула өөһэдынгөө участок дээрэ гаража эхилээ.

Агитаторнуудһаа гадна олон лекторнүүд ажалшадай дунда лекцинүүдые уншажа байдаг. Жэшээнь, дунда һургуулиин директор А. Качин КПСС-эй XXII съездын материалнуудаар хэдэн лекцинүүдые уншаа.

Нэгэдэхи трестын партийна организациин агитколлективэй дүй дүршэлые партиин Кабанскын райкомой бюро һайшаагаад, тэдэнэй дүй дүршэлые үргэнөөр тараахыень аймагай партийна эхин организацинуудта дурадхаба.

Б. Сотнич.

ЕХЭТЭ һонирхуулба

Улан-Удын городской Соведэй худалдаа наймаанай ниитын таһаг эндэхи эдеэ хоолой предприятинуудай, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда соёл болбосоролой, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Социалис зөөри химгадан ашаглаха тухай лекцинүүд март соо 8 коллективтэ уншагдаа. Эдеэ хоолой № 3 магазинай коллективтэ нимэ лекци уншагдаһан байна. Мүн столовонууд, магазинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда нимэ темээр уншагдаһан лекцинүүд хүн зонине ехэтэ һонирхуулаа.

Д. Колмаков.

Партийна ажабайдал

ААЖАМ ААЛЯАР БЭШЭ, ХУРДАН ТҮРГЭНӨӨР

Манай аймагай ажалшад бүхы совет арадтал адли түрэл партиингаа Центральна Комитедэй мартын түүхэтэ Пленумэй тогтоол болон Хандалгые ажал-ябуулгын дайшалхы программа болгон, угаа ехэ баяр баясхалантайгаар угтажа, һайшаан дэмжээ.

Ехэ орондоо эдеэ хоолой зүйлнүүдые элбэг дэлбэг болгохо, хүдөө ажахын үйлэдбэриие саашадань хүгжөөхэ харгы замууд нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл соо эли тодоор харуулагдаа. Пленумэй шиидхэбэринүүд, Хандалга хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, колхоз, совхозуудай хүдэлмэришэд болон бүхы совет арадай ажал хүдэлмэрэ шэнэдхэн хубилгаха эмхидхэхы ехэ хүсэн боложо үгөө.

Мухаршэбэрэй аймаг республика соогоо хүдөө ажахын томохон ажахы. Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэхи колхоз, совхозуудай экономико пилээд ургажа, шанга шадалтай болоо. Эмхидхэлэй хүдэлмэриин дүршэл ехэтэй, шадамар бэрхэ хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, ажалдаа шалгаржа, бусадта үльгэр жэшээ харуулдаг, замыемнай заадаг залуурша дай тоо үдэр бүри олошорно. Аймагай ажахынууд һүүлэй дүрбэн жэлэй туршада мяха 1300 тонно, һү 800 тонно, ноохо—200 тонно гэхэ гү, али хоёр дахин ехээр, 700 мянган үндэгэ олоор абадаг болоо.

Энэ түйлалта зүндөө ерээ бэшэ, харин малшад, механизаторнууд, аймагай бүхы ажалшадай шэн габьяата ажалай, оролдолгын аша үрэ мүн. Хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абаха, арад зоноо эдеэ хоолой зүйлөөр, хүнгэн промышленностиие түүхэй эдээр дүүрэн хангаха эрилтын табигдаад байхада, бидэнэр хүдөө ажахыгаа урдынхидаал мэтэ аажам аалияар бэшэ, харин хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ ёһотойбди.

Зарим колхоз, совхозууд бии байгаа арга боломжо, нөөсэнүүдээ бултыень хэрэглэжэ шаданагүй. Энээн тушаа замыемнай заадаг залуурша дай амжалта эли тодоор гэршэлнэ. Жэшээнь, үнеэн бүриһөө аймаг дотор дунда зэргээр 1157 литр һүнэй һаагдахадань, түрүү һаалишад Базаржанова, Марганцева болон бусад үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2 мянгаһаа дээшэ һү һааһан байна. Тиихэдэ «Коммунизм» колхозой Пантелеймон Петрович Челночковой хүтэлбэрилдэг тракторно-таряан ажалай бригадынхидай гектар газарһаа 19 центнер оройһо таряа хураажа байхадань, тэрэнтэй зэргэлжэ һууһан колхозуудай полинууд дээрэһээ гектар бүриһөө 10 центнер оройһо тарян арайхан гэжэ хуряагдаа.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдые газар тарялангаа зүбөөр, аша үрэтэйгөөр ашаглаха, хүдөө ажахыда ехэ хохидол ушаруулжа байһан ногоо тариха ёһо гуримһаа арсаха тушаа партиин Центральна Комитет саг сооњ тон зүбөөр шиидхэбэри абаа.

Нээрээшье, ниитын баялиг болохо газар тарялангаа зүбөөр хэрэглэжэ, зохидоор хубаарилжа шадагүйһөө уламжалан хүдөө ажахын али бүхы продуктнуудые бүри ехээр, арад зоной хэрэглэмжые дүүрэн хангаха талаар мүртэй юумэ хэгдэнэгүй гэжэ парти, правительство манай совет арадтаа сэхэ руунь, байһан юумые байһан сооњ, нюунгүй хэлээ. Жэшээ болгон манай аймагые абаад харая. Аймагай колхоз, совхозуудай тарялангай аяар 30 процентнь жэл бүри сэбэр паараар ээлэгдэжэ, ямаршье үрэ үгэнгүй, хэндэшье туһагүй хэбтэдэг һэн. Гадна ургаса багатай овёс, ногоо һолоомын дашье ехэ талмай эзэлдэг байгаа. Һүүлэй дүрбэн жэлэй дүн хараад үзэхэдэ, тарянай гектар бүриһөө аймаг дунда зэргээр арайхан гэжэ 7,3 центнер тэжээлэй единицэ абаа. Хэрбээ аймагай байгаалиин эрхэ байдалда таарамаар ургаса ехэтэй кукуруза, сахарай свёкло, тэжээлэй бобы бусад ургамалнуудые ехээр таридаг болоо һаа, гектар бүриһөө адагынь 17—18 центнер тэжээлэй единицэ хуряажа абаха арга боломжо манда дүүрэн бии.

Дээрэ дурсагдаһан ажаглалтые хараада абан, мал ажал хүгжөөхын тула нэн түрүүн бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэхэ шухала. Үбһэ тэжээлэй байгаа сагта адууһа мал, һү, мяхан элбэг дэлбэг байхань мэдээжэ. Ушар иимэһээ аймагай партийна организаци мүнөө жэлһээ эхилжэ, газар тарялангай севооборотые шэнээр хубаарилха хэмжээ абаа. Тиигэжэ овёсой талмай хоёр дахин хорбоогдоо. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ 395 га горох таридаг һаа, тэрэнээ 2200 гектар, ячмень 2,5 дахин, үрэһэ хүрэнгын хэрэглэмжээр 272 га тэжээлэй бобы таригдахаар хараалагдаа. Мүн сэбэр паарай талмай 30 процентһээ 25 процент хүрэтэр бага болгогдохо. Кукуруза 7240 гектарта, малай тэжээл болохо сахарай свёкло 400 га хүрэтэр үргэдхэгдэхэ.

Тиин 1962-63 онуудай туршада мяха, һү 1,5 дахин, үндэгэ 3 дахин, ноохо 30 процент ехээр абадаг болохобди.

Баримталан тоолоод үзэхэдэмнай аймагай колхоз, совхозууд тарялангай 100 га бүридэ 75 центнер, эдлүүриин бусад газарай 100 гектар бүхэндэ 16 центнер үүсэлэгдэһэн мяха абадаг болохо зорилго ойрын хэдэн жэлэй туршада бэелүүлжэ шадаха. Тиихэдээ 1961 онойхидо орходоо мяха абалга 5 дахин дээшэлхэ. Байгша 1962 он ажалай дайшалхы жэл боложо үгэхэ ёһотой. Аймагай партийна организаци дутуу дундануудаа усадхахын, олониитые ажалай шэнэ илалтада зоригжуулхын түлөө эмхидхэлэй-политическэ хүдэлмэри үргэн далайсатайгаар ябуулжа эхилээ. Хабарай тарилгада бэлэдхэл, машина, техникэеэ заһабарилга, үрэһэ хүрэнгэеэ сэбэрлэжэ тарилгын хэмжээндэ хүргэлгэ түлэг дундаа ябажа байна. Мүнөө жэлдэ хабарай тарилга ганса сортовой үрэһөөр хэгдэхэ.

КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын урда тээхи социалис мүрысөөндэ оролсоһон олон ажахынууд муу бэшэ амжалта түйлаа. Туршалтын жэшээтэ Заганай, «Путь Ленина» колхозууд, Суулгын совхоз гүрэндэ мяха, үндэгэ худалдаха кварталай түсэб һара урид дүүргэѳ.

Гэбэшье аймагай ажахынууд дүүргэжэ боломоор нэгэдэхи кварталай түсэб бэелүүлжэ шадаагүй байха юм. Колхоз, совхозууднай, илангаяа гүрэндэ һү худалдаха түсэб дүүргэлгээр республика соогоо һүүл бариһаар. Мүнөө энэ дутагдалнуудһаа гарахын тула хэмжээ абтажа байна.

Мал ажалай хүшэр хүндэ хүдэлмэри оньһожоруулха гээшэ эгээл түрүүшын зорилго юм. Тиимэһээ аймагай бүхы һаалиин фермэнүүдтэ «ёлочка» түхэлэй түхеэрэлгэнүүдые тодхожо, үнеэдээ машинаар һааха үүсхэл ажахы бүхэндэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэжэ байна. Байгша жэлдэ аймагай үнеэд машинаар һаагдадаг болохо. Тэрэнэй ашаар һаалишад 7 час хүдэлдэг болохо. Мүнөө аймаг дотор 16 тиимэ түхеэрэлгэнүүд тодхоогдоод, 2 мянгаһаа олон үнеэд һаагдана.

Ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригадануудта түл абалгын халуун хаһа түлэг дундаа ябажа байна. Аймагай хонишод мүнөө жэлдэ 700 мянган хурьга абажа түлжүүлхэ гэһэн уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула эршэмтэйгээр ажаллана. Хэрбээ 1961 ондо аймагай ажахынууд 50 мянган толгой хурьга абажа түлжүүлһэн һаа, мүнөө 3 һарын туршада 50 мянгаһаа дээшэ хурьга абаад байна.

Хүдэлмэришэдые материальна талаарнь урмашуулха зорилгоор ажахын тоосоондо орохо талаар горьтой хүдэлмэри хэгдэнэ. «Эрдэм» совхоз, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бүхы һалбаринууд ажахын тоосоондо ороо. Бусад ажахынууд апрель һара соо барандаа ажахын тоосоондо орохо юм. Шэнэ гуримаар ажалладаг болоходоо ниитын баялиг — газарнай эзэтэй боложо, гектар бүринь хүсэд ашаглагдахa. Абтаһан продукциингаа хэмжээгээр хүдэлмэришэд салин хүлһөө абадаг болохо. Тиигэжэ кадрнуудай үүргэ улам дээшэлхэ. КПСС-эй райком, партиин эхин организацинууд кадрнуудые шэлэн олохо, хүмүүжүүлхэ тушаа гол анхаралаа табина. 1960 онһоо эхилжэ аймагтамнай хүдөө ажахын эрдэм, түрүү дүй дүршэл шудалха арадай университет хүдэлөө. Программаар хараалагдаһан хоёр жэлэй туршада колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, механизаторнууд, малшад, бригада, отделенинүүдые даагшад, партийна, советскэ хүдэлмэрилэгшэд Бурядай хүдөө ажахын институдай багшанарай хүтэлбэри доро эрдэм ухаанай түйлалта, түрүү дүй дүршэл шудалжа, эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлээ. Университедтэ һурагшад тус тустаа ямар нэгэн темээр курсовой хүдэлмэри бэшээ. Һаяхан мартын 2-то 133 хүн университедтэ һураһанай үнэмшэлгэ абаа. Тус университет ажалаа научна гуримаар эрхилхэ, түрүү дүршэлые олониитын дунда нэбтэрүүлхэ хэрэгтэмнай аргагүй ехэ туһа үгэһэниинь арсалтагүй. Мүнөө тус университедэй һуури дээрэ олониитэдэ түшэглэһэн хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институт байгуулагдаа. Энэ институдһаа гадна аймаг доторнай тарян ажалай, һаалишадай, тугалшадай дүй дүршэл шудалха һургуулинууд ажаллана.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй үүргэ улам дээшэлнэ. Мүнөө аймагай колхоз, совхозуудта дээдэ, дунда һургуулитай 60 мэргэжэлтэд ажаллана. Тэдэнэр ажахын тоосоондо ороһон фермэ, бригадануудые эрхилдэг болохо. Мэргэжэлтэд контородо һуухагүй, харин материальна баялиг байгуулха газарта ажалшадтай сүг хамта ажаллаха аргатай болоо. Гэбэшье хүдөө ажахын мэргэжэлтэдээр аймаг дуталдана. Партиин ЦК-гэй Пленумэй уряалаар хүдөө тараһан хүнүүдые бидэ угаа баяртайгаар хүлеэн угтахабди.

Ехэ орон доторoo эдеэ хоолой продуктнуудые элбэг дэлбэг болгохо, коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха партиин табиһан асари ехэ программа бэелүүлхын тула аймагай ажалшад хүсэ шадалаа гамнахагүй.

Ц. ЦЫБИКОВ,
КПСС-эй Мухаршэбэрэй райкомой секретарь.

Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һү һаалиин гүүртын малшад: (зүүн гарһаа) Бутыд Найданова, Галя Очирова, Галина Ишидоржиева, Зина Содномова, Будаханда Балданова гэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй материалнуудтай танилсажа байна.

Ц. БАЛДАНОВАЙ фото.

САГ ХҮЛЕЭХЭГҮЙЛ

Партиин XXII съездын, КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые арад зондо гүнзэгыгөөр удхалан тайлбарилха гээшэ нэн түрүүнэй зорилго болоно. Тиимэһээ манай олонхи агитаторнууд, интеллигенци ехэ үүсхэл оролдосотойгоор хүдэлжэ байнад. Тэдэнэй дундаһаа Хэжэнгын һургуулиин багшанар, лекторскэ бүлгэмэй гэшүүд А. Аюржанаев, В. С. Мункин, Н. Дондокова гэгшэд онсо шалгарна.

Ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ «агитаторай гэр» ехэ удхаанартай. Совхозой нэгэдэхи отделениин партийна организациин секретарь нүхэр Г. Жанчиповай үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн гэрнүүд арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри жэшээтэ һайнаар ябуулна. Мүн Хэжэнгын дунда һургуулиин ахалагша класссуудай һурагшад 10—10 айлнуудые даажа абаба, тиигээд тус бүридэнь «агитаторай гэр» эмхидхээ, тэндээ КПСС-эй Центральна Комитедэй мартын Пленумэй материалнуудаар болон Хандалгаар уншалга үнгэргэнэ.

Гэхэтэй хамта, эндэхи совхозой хүдэлмэришэдэй, малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Хэжэнгын гол, Тологойн гүүртэнүүдтэ, Һүүжын, Хара булагай, Хүрээтын отарануудта агитаторнууд толилогдобошье, мүртэй юумэ хэнэгүй. Совхоз соогоо эгээл томо 12 һаалишадтай, 200 гаран һаамхай үнеэдтэй Тологойн һү һаалиин фермэдэ үнгэрһэн үбэл оройдоол нэгэ дахин лекци уншагдаһан байна. Тиихэдэ ажахын тоосоондо орохоёо бэлдэжэ байгаа түрүү хонишон Содном-Доржи Шойжитовай отарада агитаторнууд тон үсөөнөөр харагдадаг.

1956—57 онуудта эндэхи томо томо ажахынууд, мал ажалай фермэнүүд болон бригадануудаар культбазанууд түхеэрэгдээ һэн. Малшад тэндээ сугларжа кино, концертэшье харадаг, хүхюунээр, сэнгэлгээр амардаг, сүлөөтэй сагаа аша туһатайгаар үнгэргэдэг байгаа бшуу. Теэд мүнөө эдэ культбазануудай зариманиинь мишл хооһон амбаар болошонхой. Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар тон шанга зорилгонуудай табигдаад байхада, нимэ ябадалнуудаар эбсэмээр гү? үгы гэжэ һанагдана.

Республика дотороо алдартай суутай болоһон Хэжэнгын хор 1959 ондо Москвада болоһон Бурядай искусство, литературын декадада хабаадалсажа, муу бэшэ сэгнэлтэ абаа бэлэй. Мүн колхоз бүхэндэ залуушуулай уран һайханай бүлгэмүүд эмхидхэгдэжэ, аймагай, республикын харалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг һэн. Харин мүнөө энэмнай хаа хаанагүй орхигдошонхой. Партийна, комсомолой организацинууд энэ хүдэлмэриие һэргээхын орондо, аймагай центр Хоридо гэһэн шалтаг барьяад һанаагаа амаршанхай. Тэрэнь тон буруу гээшэ. Юуб гэхэдэ аймагай центр нүүбэшье, хүн зомнай һууридаал үлэнхэй, хүхихэ, сэнгэхэ, амарха дуратай зандаа ха юм.

Совхозой хоёрдохи фермын түб Хүхэ-Добо гэжэ нютагта 100-гаад шахуу айл ажаһуудаг. Энэмнай центрһээ хоёр модо шахуу зайтай. Теэд эндэхи клуб үбэл болоходо малай хоолой, талханай склад, зун болоходо ямаадай һүүдэрлэдэг газар болошодог. Мүн улаан булан гэжэ эмхидхэгдэбэшье, доторынь ямаршье шэмэглэлтэ, гоёолтогүй, тиимэһээ хүншье балай ерэдэггүй. Эндэхид үдэшэ болоходо кино хараха гэжэ Хэжэнгын центрэй Культурын байшан тээшэ ябагалха баатай болодог.

Арад зоной дунда, илангаяа бурядуудай дунда «Бурят үнэн», «Бурядай залуушуул» болон аймагай газетэнүүд һүүлэй үедэ муугаар тараагдана. Хэжэнгын почтын таһагай начальник нүхэр Тайнова «Бурят үнэн» хэдышье тарааха түсэбөө мэдэхэгүй юм, багсаагаад лэ «250 гү, али 280 хэһэг газетэ тараагдана» гэжэ хэлэдэг. Гадна мал ажалай фермэнүүд болон бригаданууд дээгүүр ханын газетэнүүд оройдоошье байдаггүй.

Эдэ бүхы дутуу дундые бүгэдынь тоолохо болоо һаа үшөөл олон асуудалнууд бии гээшэ. Дурсагдаһан бүхы дутуу дундануудые дары усадхахын түлөө КПСС-эй Хориин райком, аймгүйсэдкомой культурын таһаг, Хэжэнгын совхозой партком анхаралаа хандуулха бээ гэжэ найдагдана.

П. Содбоев.

АША ҮРЭЕЬ ПИ

Промышленна үйлэдбэри дээрэ долоон часай ажалай үдэртэ орогдоһоор жэлһээ дээшэ саг үнгэрбэ. Энэ үедэ Худанай леспромхозой хүдэлмэришэд үйлэдбэридөө түрүү арга хэрэглэхэ талаар эмхидхэлэй олон хэмжээнүүдые бэелүүлһэн байна.

Модо бэлэдхэлгын мастер Иван Михайлович Зуенко ажалай нэгэтэ үдэрэй һүүлээр бригадир Михаил Грешиловтэ хандан, иигэжэ хэлээ һэн:

— Михаил, юун гэжэ һананаш. Энэ ёһоороол хүдэлмэрилөөд байгаа һаа, абаһан уялгаяа дүүргэжэ шадаха гүбди, али үгы гү?

—Бэрхэтэйхэн ха даа, Иван Михайлович. Минии һанахада, үйлэдбэриин таһагай начальник нүхэр Елдиновэй дурадхалые анхаралдаа абангүй байхын аргагүй,—гээд бригадир бодолгото болоно.—Тэрэ дурадхалайнь ёһоор автомашинада ехэ багсануудаар модо ашаалхадаа халаан соо нэгэ час саг арьбалха болонобди. Арга боломжоёо хэрэглэхэ гээшэ одоол эндэ байна.

Иигэжэ 1960 онһоо хойшо Худанай леспромхозой Михаил Анукович Грешиловэй даадаг бригада шэнэ технологёор хүдэлмэрилжэ эхилээ һэн. Бэлэдхэгдэһэн модые таллуулха, тэдэниие машинада ашаалхаяа бэлэдхэн, ябталха бүхы хүдэлмэринүүдые өөһэдөө хэдэг болоо. Түрүүшын үедэ бэрхэшээлнүүд тохёолдодог байгаа. Гансахан тракторaар модо таллуулга болон машинада тээхэ хүдэлмэри үрдигдэдэггүй һэн. Энэ ушарһаа «ТДТ-60», «ТДТ-40» хоёр трактортай нэгэ бригада байгуулхые бригадир мастерта дурадхаһан юм.

Тиимэ бригада байгуулагдаа. Тэрээндэнь урдын дүрбэн хүнэй орондо найман хүн хүдэлдэг болоо. Түрүүшын үедэ балай орёошье юумэн үгы хэбэртэй һэн. Нэгэ тракторынь отологдоһон модо таллуулха, нүгөөдэнь автомашинада модо ашаалдаг. Бодото дээрээ оройдоо тиимэ бэшэ байба. Тросой таһархаһаа эхилээд багсалагдаһан модоной тракторай хүсэндэ даагдахагүй хүрэтэр элдэб һаад ушардаг болоо. Энээниинь усадхахын зорилгоор бригадын гэшүүн, модо отологшо нүхэр Киризовский машинада модо тээхэ аргаяа һэлгэн хубилгахые дурадхаба. Тэрэ дурадхалайнь ашаар машинада модо ашаха тусхай эстакада түхеэрэгдөө.

Саашадаа энэ дурадхалыень бэелүүлхын тула бригада ажалаа эхинһээнь хубилгаха баатай болоо. Нэн түрүүн модо бэлэдхэлгын мастер бригадирнуудта модо бэлэдхэхэ газарыень таһалжа үгэхэдөө хоорондоо 100 метр зайтай пасека даалгана. Бригада бүхэнэй гэшүүд пасека бүхэндөө бэлэдхэлэй хүдэлмэри түргөөр дүүргэжэ, модо ашаалха талмайн түхеэрэлгэ тодходог байна.

Иигэжэ комплексно бригада соо нэгэ доро хоёр хюрөөшэд модо унагаахадаа 15—20 метр үргэнтэйгөөр гонзойлгон гарадаг. Унагаагдаһан модоной гэшүүһые тэндэнь, түгсүүлэйнь хажууда сэбэрлэжэ, таллуулгада бэлэдхэнэ. Удаа тээнь «ТДТ-40» трактор газараар хэбтэһэн модонуудые суглуулан таллуулдаг, нүгөөдэ «ТДТ-60» тракторынь таллуулсахаһаа гадна, удаа дараалан ерэжэ байһан автомашинануудта модо тээнэ.

Газараар хэбтэһэн модонуудые суглуулга, мүн тракторта шагтагалха хүдэлмэриие трак-

тористын орлог... щик дүүргэдэг б... данъ энэ хүдэлм... хүн хүдэлдэг бай...

Модо багсаар а... май дээрэхи хүш... дэлмэриие «ТДТ... сүм дүүргэдэг бо... ташалан газарта... һэн эстакадада т... жатай хоёр блок... багсаар обоологд... нэгэ доро тракт... лагдан, автомаш... дэг байха юм. Э... доной ниитэ хэм... кубометрһээ доош... гүй.

Автомашинада... хүдэлмэриие тра... логшо—чокеровш... рилнэ. Гараар х... шэр юумэн эндэ... багор барижа, ү... һан модонуудые... хэ хэрэгтэй. Он... даһан энэ аргаа... бометр модо аша... доо 15—18 мину... лагдадаг байна.

Нүхэр Грешил... бригадын найман... тадаа олон мэр... ланхай. Тэдэнэй... торта гү, али эл... хүдэлжэ шадаха... юм. Мүнөө тэдэ... ажалай бригады... рэ зэргэдэ хүртэ... рысэн, абаһан уя... татайгаар дүүрг... Һаяхан болоһон... ховно Соведэй... үдэртэ тус бриг... бэлэдхэхэ кварт... сүм дүүргээд, а... гаратар даалга... дуур 500 кубоме... лэдхэбэ.

Михаил Греш... дын үүсхэл орло... үйлэдбэридэ нэб... ехэ багсаар модо... га жэл соо 8000... гэ арьбалха арг... түрүү дүй дүршэ... лэдхэлэй пром... хүдэлмэришэдэй... обкомой облас... президиум дээр... жа, бүхы леспро... рэглэхыень дура...

Энэ жэлэй эхи... леспромхозой б... сно бригадануу... шиловэй бригад... шэлөөр хүдэлмэ... хэй. Тэрэшэлэн... леспромхозой б... 80 шахуу проце... арга хэрэглэнэ.

ЗОРЬ... ЕХ...

Николай Дуб... лайнгаа түрүүшын... бэрхэшээлгүй хүн... рэзгүй, коммунизм... сэл тээшэ сэхэ а... һанаатай залуу хү... доной заводой мо... даг цехтэ ерээд б... үгтэһэн лом, бог... ёһоор абаа һэн.

Тэрэ түрүүшын... шада эдэбхи үүсх... руулжа, балансир... ночник болохоор д... гагдаһан шэнэ м... хон болзор соо... нүхэр Дубовский... жэлээ руднигай т... хэдэг бригадые то...

Коммунис ажал... рэ зэргэдэ хүртэһ... скиин даадаг бриг... бүхэндэ даалгабар... гэжэ, түүхэтэ до... дэхи жэл — 196... рита түсэбые ури... зоригжонхой.

ҺҮҮЛЭЙ ДҮРБЭН ЖЭЛЭЙ ТУРША

Уран зохёолой хуудаһан

...ар БАЙМИНОВ.

...НХЭН

Алексей БАДАЕВ.

ХАРЮУСАЛГА

Тверской бульвараар уруудан,
Троллейбусууд һолжорно аргаахан,
Нарин хурса эбэрнуудээрээ
Набтар тэнгэрие хадхан.
Эдэнэй нэгэндэ һууха даа
Эжэлүүдгүй баярланаб даа:
Эндэхи жолоошод бэрандаа
Левитан шэнги хоолойтой.
Басага һуулганаб һууридаа —
Басага хүндэлхэ зэргэтэйб.
Сонхын саана саһаханууд
Хүнгэн, һэбхи, арбагарханууд
Хоровод наада татана ха.
Ангууша нохойнуудтал «москвичууд»
Ахижа троллейбус гарана ха.
...Зогсоно талмай дээр бронзо хүн...:
Зогсоно гансаараа аниргүйхэн
Хоридохи зуунжэлэй тэгэндэ,
Зонние, намайе гэтэһэндэл
Зогсоно тэрэ.
Арбагар саһаханууд
Һаншагыень мүнгэтүүлээд —
Һайханууд.
Бэлигтэй хурса рифмэнүүд...
Хажуудахи сквер соо үбэл
Хүбхэгэр декорацияа үлгэбэл,
Байгал шадарайхидал,
Бамбагар,
Булган шэнги үбэл.
Баясана багашуул
Саһа умбахадаа,
Бусадшье зон хүхибэл ха даа.
Басагадынь тэндэ,— Снегурканууд,
Баабайнарынь — Үбгэн Морозууд.
Аба — моридынь бүншэнэ хурдаар,
Абга, абгайнар зэнзэлдэнэ шангаар.
Энэ түрэл институдаймнай
Эржэгэр шэрэм хашаан...
Аниргүйтэһэн аудиторинууд
Амаржа тэндэ һажаа,
Бидэнэй халуун арсалдаанһаа
Бүхэли үдэртөө хашараад.
Пушкинай нэрэмжэтэ театр
Институдтаймнай зэргэлээд...,
Эй, жолоошон, хүлеэгыш,
Энээхэндэ үүдээ нээжэ үгыш!
Бодолтоёо мүнөө хүтэрэлдөөд би
Бульвараар зайхаяа хүсэнэ би.
Талата нютагай түлөөлэгшэ —
Һурахаяа ерэһэн шүлэгтэй,
Һулахан зохёолнуудые бэшэхэ
Эрхэгүй байһандаа энэ үдэшэ
Хадхуу агаараар амилхамни,
Хүсэл, зоригоо бадаргахамни.
Юундэб гэхэдэ, Москвагай
Юрьемэ нэгэ талмайһаа
Юухэн бүтээжэ ябаһыем
Ажаглажа байна үргэлжэ
Агуу зохёолшо
Александр Сергеевич Пушкин!

● ● ●

АЖАБАЙДАЛАЙ ГҮН СООҺОО...

Улан-Удын шэлэй заводой хүдэлмэришэдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Шэл татадаг машинын ахалагша машинист П. Ф. Фоминай, тэрэнэй туһалагша В. П. Аксеновичын даадаг халаанайхид үдэр соо 7403 дүрбэлжэн метр шэл татаха даалгабаряа 9035 дүрбэлжэн метр хүрэтэр дүүргэжэ, мүрысөөндэ түрүүлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (баруун гарһаа): П. Ф. Фомин, В. П. Аксенович гэгшэд.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ХҮЛ ТЭЭГ

Баруун тээһээ Байгал руу
Байса мүргэн тобойһон
Хамар мэтэ гүбһэгэр
Хадын нэгэ һалаа дээр
Хүндэлэн һөөлжүү оршоһон
Хүл тээг гэдэг бии юмэл.
Хүнүүд мүнөө энээниие
Култук гэжэ нэрлэдэг.
Жабар һалхяар һэрьеһэн
Жаран жалгын орон гүүлэн,
Шудхаран шурхираа голнуудай
Шууюур дээрэ мүнхэжэһэн
Өөхэн сагаан хадын
Үзүүр малаан хушуун
Байгаалиимнай хүл хадаа
Баясхалангайм дуун юумэл.

Ш. Байминов.

Лопсон ТАПХАЕВ.

ЭХЭДЭЭ

...Дабһаар дутамаг дайнай хүшэр үешье һаа,
Даарангүйгөөр эхынгээл һайгаар үдөөб.
Хоол өөрөө мининигээ түлөө оролдожо,
Хооһон угжа һоруулаагүйш гэжэ мэдээб.
Эхэмни, эхэмни, энхэрэн ганса хүмни,
Эльгэмни доһолнол хэдэн үгэ хэлэхээ:
Арадтаа, шамдаа аһан шадалаа зорюулхаб,
Алтан нэрышни дэлхэйдэ мүнхэ нэрлүүлхэб.
Хайрата эхэмни харанаб шамайгаа хэзээдэ:
Харанхы үүрээр үнеэгээ шобторхоо гаранаш.
Хаанашьеб энэ һүни хоноһон хүбүүндээ
Халуун сай шэрэм дээрэ табинаш.
Үтэлхэ наһан асуултагүй хүрэжэ ерээ.
Үзэхэл бүридэм уршалаа нюурташ нэмэнэ.
Бэритэйл түргэн болоһойб даа гэдэг бэлэйш,
Бэелхэл даа нэгэтэ энэ зүгнэлш.
Угаа һайхан энэ баяр дуулахаа
Удаан, удаан золтой сагаа хүлеэхэш.
Үнэндөөш
зүүдэлнэш
угтажа,
үдэшэжэ намайгаа
Үшөөл, үшөө олон гутал элээхэш.
Ерэхэб шамдаа нэгэтэ эрдэм бэлигээр
Хүнһөө дутахагүй хүн болоод.
«Хүбүүмни ерэбэ» гэжэ хүхин, һэгшэн
гэһээш
Хүрэнгыш уужа, үнжэн хоноод лэ
Шэнэ харгы бэдэрхээ дахин лэ бишни
Шэлдэг наһанай
Шэдэһэн тээшэл мордохоб.
Эгээл тиихэдэ, хөөрхы минии эжы,
Эмээл бэшэ, мөөрнүүд дээрэ һэжэгдэн
Аянай баяр өөр дээрээ мэдэржэ,
Ээмыем түшэн үхибүүн мэтээр һажахаш.

МҮХЭШЭГҮЙ ЗҮРХЭТЭ МОРИН ЭРДЭНИ

гэжэ шүлэг соогоо, мүн бэшэшье оло олон зохёолнууд соогоо хүлэг моридые магтан түүрээһэн байдаг.

Хүлэг морин! Үндэр тэгшэ бэетэй, ульгам хурдан, хүсэн

Урданай сагта арад зон хадаа алибаа ажал хүдэлмэреэ унаа морёороо хэдэг байһаниинь мэдээжэ.

Мүнөөшье манай Эхэ орон асари ехэ индустритай, техникэтэй болобошье, агуу гүрэнүүдэй дунда мори үдхэлгөөр түрүүшын һуури эзэлдэг. Хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэриеэ хэдэн үе саг соо морёор эрхилжэ байһан арад зон: «морид—амидаралнай гээшэ» — гэжэ дэмы бэшэ хэлсэдэг бэлэй. Ойһоо түлеэгээшье асархадаа, таряагаа тарихадаа, хуряажа абахадаашье, хүшэр хүндэ дайн байлдаанда мордон зориходоошье морёороо ябадаг һааб даа. Таряашан арад аман үгынгөө баялигууд соогуур хөөрүү хүлэг мориёо магтан түүрээһэн байдаг. Тиимэһээ һаяхан гараһан унагануудаа тэдэнэр тон ханамжатай энхэргэнээр түлжүүлэн ондо оруулдаг һэн.

Атар тарган, гүйгөөшэ хурдан моридоо унанхай, тэдэнэр хүхюу ехэ һайндэрнүүдтэ ошодог, мори урилдаадаг байһан юм. Зэргэшээ үреэ моридые шарга тэргэдэ паарлан оруулаад, арад зон үргэн талынгаа дундуур табилуулжа, сэдьхэлээ ханадаг һэн.

Урданай үльгэр түүхэнүүд соогуураа арад зон баатарнуудай хүлэг моридые хэды гоёор зураглан харуулһан байдаг гээшэб?! Һайн һайн хурдан хүлэгүүдэйнгээ үтэлжэ үхэхэдэнь, ородууд, жэшээнь, тэдэнээ үндэр добын оройдо гү, үгышье гэбэл хуһан шугы соо халагалдаг байһан юм.

Теэд ямар поэт морин тухай уран шүлэг зохёогоо үгыб даа. Агуу ородой дуушан А. С. Пушкин «Үбэлэй харгы»

түгэс, удаан наһатай моридые иигэжэ нэрлэдэг һэн. Иимэ үүлтэрэй хүлэгүүд элинсэг хулинсагуудай шата дамжан ошодог байгаа.

Уран зураашад иимэ хүлэгүүдые мүнхэрүүлхын түлөө үни заяанһаа баһал оролдодог байгаа. Васнецовой «Гурбан баатарнууд» гэжэ зураг үеын үедэ мартагдашагүй болоожо мүнхэрөө. Манай бурят арадшье «мүхэшэгүй зүрхэтэ морин эрдэниие» иигэжэ солыень дуудан магтадаг бэлэй.

***

Газарта хүрэмэ дэлһэтэй
Хоншоороо хушама хүхэлтэй
Хондолой дээрээ хуса
гаргуулмаар
Ууса дээрээ урса
табюулмаар
Сайр санхир туруутай
Саб сагаан шүдэтэй
Хүжэ нюргатай
Хүнды сээжэтэй,
Хадын шулуунай
ханхинатар
хатардаг,
Харгын шоройн
бурьялтар
гүйдэг,
Тохой газарта
туташагүй,
Хабшуу газарта
хамтаршагүй,
Туруунһаань ошон
сасардаг,
Тоброг газарта мүр
гаргадаг,
Буха мүнгэн эмээлээ
булгижа үзөөгүй,
Хүдэр мүнгэн дүрөөгөө
хазажа үзөөгүй,
Тю-тю гэхэдэ ерэдэг.
Тоонто нютагаа
мартадаггүй,
Унагандаа үдэһэн
талынгаа
Ургасые тамшаан
зулгаадаг.
Нилхадаа үдэһэн голойнгоо
Набшаһынь тамшаан
зулгаадаг,
Үнжэһэн газараа өөгшөөдэг,
Үбэлжөө зуһаланаа эрьедэг,
Урдаһан уһые тамаржа
гаталдаг.
Ута харгые ябажа
хүрэдэг,
Эжэндээ энэрэнгы,
Эжэлдээ мээхэй
Адуу малай һүлдэ,
Айл обогой шэмэг,
Дайсантай тэмсэхэдэ
даамай,
Дабаанда ябахадаа
найдамтай
Хортонтой тэмсэхэдэ
хубитай,
Холо аянда найдабаритай
Баруун шэхэээ барюулжа
үзөөгүй,
Баглагар малаан толгойдоо
хүргэжэ үзөөгүй,
Гуяын зураахай
харагдадаггүй,
Гурбан хоногой
аянда эдеэлдэггүй,
Зудта турадаггүй,
Зундаа таргалдаггүй,
Зобожо хүлэрдэггүй
Зами һожоо татадаггүй,
Тайгын ан табаржархидаг,
Талын шоно тоборжорхидог
Табиһаар хүлэг
тэрэ бшуу.

Энэ соло дуудалгые зулгы һайхан зунай һайндэрнүүдтэ хүдөө нютагуудта нэгэнтэ бэшэ соносоһон байбаб.

Д. УРТЮБАЕВ.

ДААГШАНЬ НАЙДУУЛНА, ТАХЯАНУУДЫНЬ ГАЙХУУЛНА...

Хориин аймагай зарим совхозуудта шубуунай фермэнүүд тон муугаар эрхилэгдэнэ. Энээнэй эсэстэ зарим отделенинүүдтэ тахяанууд мууса үндэгэлнэ. Үндэгэ тушаалгаар гүрэнэй түсэб хүсэд дүүргэгдэнэгүй.

Фермэ даагшын хабарай халуун үгэнүүд

Нуга, тала газараарнай
Нугаһа, галуу, тахяадай
Тамаран сэнгэхээр уһанш бии,
Таргалан бэлшэхээр талаш бии.
Арбан үндэгэн гээшэмнай
Арьбантай кило мяханаар сэнтэй.
Гансыш эдеэд ябаа һаа,
Гэдэһэ садхалан—үлтэй.
Үндэгэнһөө үшөө гадна,
Үдэ хөөбэрынь сэнтэйл даа.
Зөөлэн подушка хээд лэ,
Зүүдэлэн нойрсоходо гоёл даа.
Шубуу шонхороо баһангүй
Шубуунайнгаа фермэ анхарая.
Жэжэхэн гээд лэ орхингүй
Жэншэдгүйхэн оролдое.

***

Шубуудай шулуун үгэнүүд...

Хабарай нэгэ хахир үр...
Харгы замһаа «хар...
Шуумар дарга ве... амар...
Шубуунай ферм... 5 толгой...
...Үйлсын нохо...
Үлэн туранха...
Дарья шууяа...
Даргаяа ерэжэ...
Хүнэй хэлээр...
Хүлгүүлэн гай...
Хуухынь үһэ...
Хамаг гомо...
«Бүгэдэ м...
Бүхэли ү...
Эдешь...
Эн...

...тар но... доо өөһэд... ина аргаар... лһан байгаа ...хи хонишод ...адайнгаа ба... наар заһабарилһан, ...рдам хүрэхэ тэжээл ...элдэһэн байжа, түл ...абалгаяа эмхитэйгээр ...угтаһан байна. Энээнэй ...ашаар тэдэнэр мүнөө 535 эхэ хонидһоо 551 хурьга абаа гэхэ гү, али 100 эхэ хонин бүри... һөө 103 хурьга абаа. ...ы... рынгаа ... бүриһөө абажа, нэгэ... ...шье гарзагүйгөөр түлжүүлхэ гэһэн социалис уялгатай байгаа. Энэ уялгаяа нэрэтэй түрэ... ...шод аймагай хонишодой дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана.

О. Раднаев, манай корр.

...ринууд

...лэгшэдэ энэ ... 24-дэ те... гээһэн бай... Албаниин һэнэй хү... совет дүү ёһоной абахагүйо... етскэ Улаан Улаан ... гүйсэдком... 28-да мэ... Хохидолдо ... аниин райо... зондо совет ... аламжа хэ... тэндэнь ба... хай. Совет дурадхаһан тухай албан тоодо хохи... долдо ороһон районуудай хүн зондо дуулгагдаагүй.

Советскэ Улаан Хэрээһэнэй олон жэлэй туршада байха үедэ Советскэ Союзай һайн һайхан зорилготой туһаламжаһаа арсаха ушар болоогүй юм.

Советскэ Союзда харша хүдэлмэри Албанида ябуулагдана. Албаниин Улаан Хэрээһэнэй хүтэлбэрилэгшэд баһал тэрэнэй нүлөөдэ ороһон байна бшуу. Газарай хүдэлһэнһөө хохидолдо ороһон хүн зон совет хүнүүдэй аха дүүгэй туһаламжа абаха аргагүйдэбэ.

...үхэсоюзна бүридхэл эхилбэ

...дхэл апре... э эхилбэ. ...ань үнгэр... гэгдэһэн иимэ хүдэлмэриин эгээ ехэнь болохо юм.

...нистр Е. А. Фурцева баяр ёһололой суглаае нээгээд, тэндэ сугларагшадые, конкурсын айлшадые амаршалба.

Чайковскиин нэрэмжэтэ конкурсын эмхидхэлэй комитедэй түрүүлэгшэ композитор Д. Д. Шостакович удаалуулан үгэ хэлээ.

Конкурсын жюриин гэшүүдэй—Парижай консерваториин профессор Морис Марешаль, Румыниин мэдээжэ дирижер Джордже Джоржеску гэгшэдэй үгэ хэлэхэдэ сугларагшад хани халуунаар угтаба. П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ уласхоорондын II конкурс иигэжэ нээгдээд, «Хун шубуута нуур» гэдэг Чайковскиин балет харуулагдаба.

...гамалнуудые, үбһэ ногоо ехээр ургуулжа, малаа эдихэ хоолоор гүйсэд хангаха гээшэ гол зорилгомнай болоно. Тии... манда гүйсэд бии.

В. Халбаев, Түнхэнэй Саянай совхозой главна зоотехник.

...ртийна эдэбхитэдэй суглаан

...партийна организациин зорилгонууд» гэһэн КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Филипповэй** элидхэл зүбшэн хэлсэбэд.

Элидхэлэй һүүлээр КПСС-эй Тарбагатайн райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Тупикин**, КПСС-эй Бичурын райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Смолин**, Сэлэнгын аймагай «Улаан Оронго» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Цыренов**, ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Мулонов**, Түнхэнэй «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Домышев**, КПСС-эй Кабанскын райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Антоненко**, совнархозой түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Карасев**, Зэдын «Дружба» колхозой партийна организациин секретарь нүхэр **Ломухин**, хүдөө ажахын институдай директор нүхэр **Барнаков**, Баргажанай аймагай Баргажанай совхозой парткомой секретарь нүхэр **Поздняков**, КПСС-эй Заиграйн райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **Васильев**, БКНИИ-гэй директорэй орлогшо нүхэр **Очиров**, Гүрэнэй хиналтын Бурядай АССР-тэхи группые хүтэлбэрилэгшэ нүхэр **Болдонов**, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Модогоев** гэгшэд үгэ хэлэбэд.

Областной партийна эдэбхитэдэй суглаан хэлсэгдэһэн асуудалаараа дэлгэрэнгы шиидхэбэри баталан абаба.

(П. БУДАЕВАЙ ...)

Ажалаараа харюусанабди

КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленум—манай ороной ажабайдалда болоһон ехэ событи мүн. Хүдөө ажахыгаа хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ, эдеэ хоолой зүйлые элбэг дэлбэг болгохо, промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эд хэрэгсэлые улам ехээр үйлэдбэрилхэ асуудалда манай партиин али зэргын анхарал хандуулжа байһаниие энэ Пленум үшөө дахин гэршэлнэ. Энэшье ойлгосотой. Һайса хүгжэнги хүдөө ажахы үгы һаа, коммунизм байгуулхань бэрхэтэй гэжэ нүхэр Н. С. Хрущев нэгэнтэ бэшэ хэлэнэ ха юм.

Зорилго юуб гэхэдэ, тушаалта ажалдаа шэнэ дэбжэлтэтэйгээр шармайн орожо, энэ жэлдэ хүдөө ажахыгаа эрид хүгжөөхэ талаар ёһотой амжалтануудые туйлаха, гектар бүриһөө шадаал һаа үндэр баян ургаса бага гаргашатайгаар туйлаха гээшэ манай нангин уялга болоно бшуу.

Үдэр ерэхэ тума хабарай наран хурсаар шаража, сабшалан таряалан дээгүүрэмнай халуунаар амилжа, хүр саһан хайлажа байна. Энэ хабар—юрын хабар бэшэ даа. Коммунизм байгуулха үе сагай һайхан зам дээрэ түрүүшын хабар ерэбэ гээшэ.

Хабарайнгаа тарилгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахын тула орёо оньһон техникэеэ һайн шанартайгаар заһабарилжа дүүргэхэ, үрэһэ хүрэнгэеэ бэлэдхэхэ, тарилгынгаа газарай хубаарилгые бодомжотой наринаар хаража үзэхэ, механизаторнууд болон кукурузашадые шэлэн оложо һургаха ажалые хурдадхажа байнабди.

Энэ шухала асуудалаар манай эндэ зохихо хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэһэн байха. Колхоз доторнай механизаторнуудай, кукурузашадай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ талаар яһала олон хэшээл үнгэргэгдөө. Тэдэнэр колхозой мэргэжэлтэдэй хүтэлбэри доро өөһэдынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлһэн, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые шудалһан, хүдөө ажахын шэнэ техникэтэй танилсаһан байна. Суута кукурузашад Социалис Ажалай Герой Алексей Лисичниковэй, СССР-эй Верховно Соведэй депутат Радна Доржиевич Гонсоруновай ба бусад түрүүшүүлэй ажалай дүй дүршэлые илангаяа гүнзэгыгөөр шудалнабди.

Сахарай свёкло, горох, наран сэсэг ба бусад пропашной ургамалнуудай үндэр ургаса туйлаха агротехникые тайлбарилһан брошюранууд, статьянуудые айхабтар анхаралтайгаар уншаабди. Ушар юуб гэхэдэ пропашной ургамалнууд гээшэмнай мүнөө жэл тарилгымнай талмай дээрэ горьтойхон һуури эзэлхэ юм. Жэшээлхэдэ, кукуруза 900 гектар, горох—80 гектар, сахарай свёкло—10 гектар, хартаабха—20 гектар таригдаха. 12 гектар газарые огородой ургамалнууд эзэлхэ байна.

Манай колхоз ногоо тарилгада ехэшье хадуурдаггүй байгаа. Гэбэшье энэ аша үрэгүй гуримай зарим хубинууд үзэгдэгшэ һэн. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэл болотор 174 гектарта ногоо таридаг байгаабди. Үрэжэлтэй газараймнай ехэхэн хубинь паар эзэлдэг һэн.

Партиин түүхэтэ XXII съездын, Новосибирск хотодо болоһон хүдөө ажахын түрүүшүүлэй суглаанай удаа манай колхозой партийна комитет, правлени тарилгынгаа талмайн хубаарилгые нарин нягтаар хаража үзөө. Мүнөө хахалагдадаг газараймнай 60 процентые орооһото ургамалнууд эзэлнэ.

Һүүлэй жэлнүүдтэ нютагтамнай эрхим механизаторнууд, кукурузашад урган гараа. Тэдэнэй дунда суута механизатор Петр Шаманин, коммунис ажалай ударник Шамиль Абдулин, кукурузашад Дашажап Ванчиков, Владимир Бамбаров гэгшэд ороно.

Таряалан, сабшалан дээгүүрээ наг шэбхэ зөөжэ тараанабди. Энэ хойшолуулашагүй шухала хэрэгтэ прицептэй 5 трактор, 16 мори хабаадуулагдана. Кукуруза болон бусад пропашной ургамалнуудые тариха талмай дээрээ гектар бүхэндэ 3 тонно наг шэбхэ гарганхайбди. Тарилга болотор газарайнгаа хүрьһые хүсэд үтэгжүүлжэ шадаха бэзэбди. Гэбэшье минеральна үтэгжүүлгэнүүд манда үшөөл бага үгтэнэ.

Наран сэсэг, свёкло, кукуруза болон бусад пропашной ургамалнуудай үрэһэ хүрэнгэ абтажа байна.

КПСС-эй XXII съездын, ЦК-гэй мартын Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые колхозингуудтаа гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха тушаа партийна комитет зохихо хэмжээнүүдые абанхай. Агитаторнуудай семинар, зүблөөнүүд үнгэргэгдөө. Ниитэ-политическэ хүдэлмэриин олон янзын түхэл маягые хэрэглэнэбди: харуулан ойлгуулха агитаци шэнэдхэгдээ, холын бригада, фермэнүүд дээрэ агитаторай гэрнүүд түхеэрэгдэнхэй.

Энэ жэлдэ социалис хүдөө ажахые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ тушаа түрэл партиингаа табиһан зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө аһан шадалаараа оролдохобди.

Н. Очиров,
Сэлэнгын Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой парткомой секретарь.

Үйлэдбэриин управлени шадархи түрүүшын газетэнүүд

КОКЧЕТАВ, мартын 31 (ТАСС). Үйлэдбэриин управлени бүхэнэй дэргэдэ район хоорондын газетэнүүд бии болгоо. Газетэнүүдэй редакторнууд томилогдожо, газетэнүүдэй хэдыдэ гарахань тодорхойлогдобо. Районууд хоорондын газетэнүүд долоон хоног соо гурба дахин гараха юм.

ШЭНЭ ҺОНИН
ҺҮҮЛЭЙ МЭДЭЭСЭЛ

ТАБАН ХОНОГООР УРИДШАЛБА

Долоон жэлэй дүрбэдэхи жэлэй түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэн автотранспортна 6-дахи ажахын жолоошод ажалай һайн дүн туйлана. Абаһан уялгаяа хэрэг дээрэнь нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын тула ехээр оролдоһон жолоошод жэлэй түрүүшын кварталай түсэбые мартын 26-да дүүргэбэ. Иигэжэ тэдэнэр ашаа шэрэхэ даабаряа 106 процент гэхэ гү, али тонно-километртэ абажа хубаабал 100 процент дүүргэһэн байна.

Тус ажахын хүдэлмэришэд энээгээрээ һанаагаа огто амарнагүй. Бии байһан арга боломжонуудаа хаража үзөөд, кварталай дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 8 мянган тонно элдэб ашаа шэрэхэ, машина бүхэнөөр ашаа шэрэлгые 150 мянган тонно-километртэ хүргэхэ гэһэн уялгатай.

Жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ олон жолоошод шалгаран гараа. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо хүртэһэн үйлэдбэриин түрүүшүүл Петр Степанович Ельцов, Николай Макарович Майоров, Власик Корнеевич Пискунов, Михаил Семенович Синицин, Василий Иванович Вылков болон бусад бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Абаһан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ автомашина заһабарилагшад бага бэшэ үүргэ дүүргэнэ. Тэдэнэр заһабарилгые һайн шанартайгаар хэхэ, заһабарилгын һүүлээр автомашинануудай ямар нэгэ техническэ шалтагаанаар дахинаа бусаха ушар гарганггүй ажаллахаар тэмсэнэ. Парамон Алексеев, Александр Антипкин, Сергей Рябованов, Константин Фролов болон бусад оролдосотой ажалай жэшээ харуулдаг болонхой.

И. Сокол.

345 КИЛОГРАММ

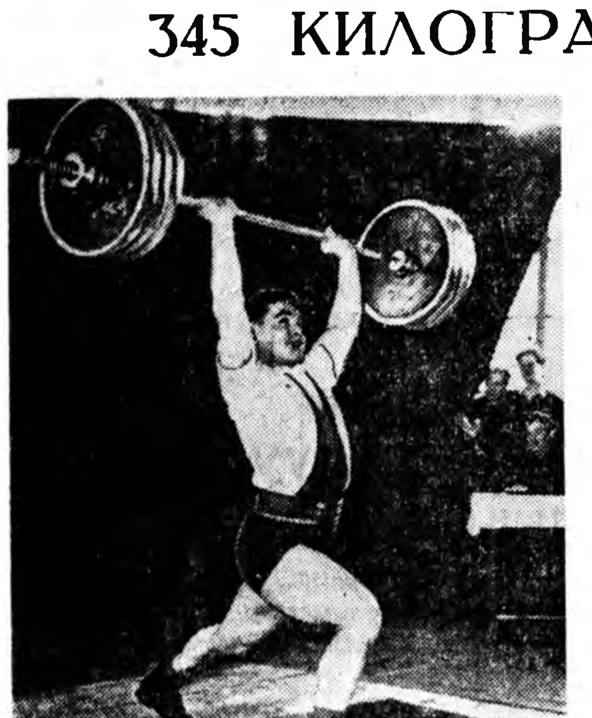

парин («Спартак») гэгшэд түрүүшын хоёр һуури эзэлээ.

Эдэнэрэй удаа хүндэшэг, хүндэ бэетэйшүүл мүрысэжэ эхилнэ. Хамта дээрэнь 320 килограмм үргэһэн «Спартак» бүлгэмэй гэшүүн Иванов (хүндэшэг бэетэй) эрхимлээ. Хүндэ бэетэйшүүлэй дундаһаа «Байкал» бүлгэмэй гэшүүн Фомицкий дахинаа шалгаржа, чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнэ. Тэрэ хамта дээрэнь 345 килограмм үргэһэн байха юм.

Мүрысөөнэй дүн гаргахада «Байкал» командынхид нүгөөдүүлһээ хоёр очко үлүүтэй байжа, түрүүшын һуури эзэлһэн болобо. Эрхимлэһэн командада спортын бүлгэм болон эмхинүүдэй городской соведэй союзай дамжуулгын шан барюулагдаа.

И. Михайлюк,
мүрысөөнэй главна судья.

Зураг дээрэ: «Байкал» бүлгэмэй гэшүүн Фомицкий штанг үргэжэ байна.

Л. Хайдуровай
фото.

Городой ... спортсменүүдэй дундаһаа ... үргэлгөөр һонирхолтой ... үдэшэһөн болобо. Чемпионой ... «коммодо хүртэхын ... бэлэннэ уулзалгада ... һонирхо хабаадаа. Тэрэ ... «Байкал», ... хүн хабаадагшадай спортсмэн ... һанаба. Энэ үдэр ... лэһэн байна. ...н, дундашаг, ... һүүртэйшүүл ... сооһоо («Спартак», «Байкал») ...өө бүл... ...ла... ...ко

Тосхоной ажалшадай 120 гаран агитаторнууд ... ламжын хүдэлмэри ябуу... дэнэй дундаһаа агитаторнууд Югов, Пугачев, Кузнецов, Купцова болон бусад шалгарна. Тэдэнэр КПСС-эй XXII съездын материалнуудаар һонирхолтой хэдэн хөөрэлдөөнүүдые үнгэргөөд, мүнөө КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй материалые хүн бүхэндэ ойлгуулхын тула өөһэдынгөө участок дээрэ гаража эхилээ.

Агитаторнуудһаа гадна олон лекторнүүд ажалшадай дунда лекцинүүдые уншажа байдаг. Жэшээнь, дунда һургуулиин директор А. Качин КПСС-эй XXII съездын материалнуудаар хэдэн лекцинүүдые уншаа.

Нэгэдэхи трестын партийна организациин агитколлективэй дүй дүршэлые партиин Кабанскын райкомой бюро һайшаагаад, тэдэнэй дүй дүршэлые үргэнөөр тараахыень аймагай партийна эхин организацинуудта дурадхаба.

Б. Сотнич.

ЕХЭТЭ һонирхуулба

Улан-Удын городской Соведэй худалдаа наймаанай ниитын таһаг эндэхи эдеэ хоолой предприятинуудай, худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда соёл болбосоролой, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Социалис зөөри химгадан аршаглаха тухай лекцинүүд март соо 8 коллективтэ уншагдаа. Эдеэ хоолой № 3 магазинай коллективтэ иимэ лекци уншагдаһан байна. Мүн столовонууд, магазинуудай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда иимэ темээр уншагдаһан лекцинүүд хүн зониие ехэтэ һонирхуулаа.

Д. Колмаков.

БУРЯТ ҮНЭН
2-дахи нюур

ХЭРЭГТЭЙ, ТУҺАТАЙШЬЕ...

Һаяхан «Буряад бэшэгэй дүрим» гэһэн ном хэблэлһээ гаргагдаба. Тэрэниие гол түлэб СССР-эй наукануудай академиин Сибириин таһагай Бурядай комплексно эрдэм-шэнжэлэлгын институт бэлдээ юм.

Эгээ мүнөө үедэ республикынгаа экономико болон соёл болбосоролой бадаран ургажа, бурят бэшэгэй дүримэй гол үндэһэнүүдэй нилээдгүй хуушаржа, нарижуулан һайжаруулмаар, зарим зүйлнүүдые шэнэлэн хубилгамаар болоод байхада үргэн олониитэдэ тон хэрэгтэй, ехэ туһатайшье ном хэблэгдэбэ гэжэ тоолоё. Ушар юуб гэхэдэ, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1961 оной декабриин 26-да баталагдаһан «Буряад бэшэгэй дүрим» байгша оной июниин 1-һээ хүсэндөө орохо бшуу. Тиимэһээ тэрэ угаа шухала хэрэгтэй ном болоно. Тус номой оршол соонь хэлэгдэһэнэй ёһоор «Шэнэдхэн бэлдэһэн буряад бэшэгэй дүрим» хадаа энээнэй урда хэрэглэгдэжэ байһан дүримүүдэй найруулгые мүлиин нарижуулжа, дүримдэ оруулагдаагүй ябаһан бэшэлгэнүүдые гуримтай болгожо, зарим зүйлнүүдые хубилгажа зохёоһон хүтэлбэри байха юм...»

Иигээд байхадаа, нэн түрүүн радио болон телевидениин, газетэ, журналай хүдэлмэрилэгшэд шэнэ дүримөө дары шудалаад, тэрээндэ үргэн ниитэ зониие түргөөр һургаха талаар ехэ ажал ябуулха аргатай болобо.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтоолой ёһоор республикын бүхы һургуулинууд 1962—1963 оной һуралсалай жэлһээ эхилжэ, шэнэ дүримые хүтэлбэри болгон бэелүүлхэ ёһотой. Энэ ушар багшанар болоод тэдээндэ хабаатай бусадшье тушаалтанай урда тон харюусалгатай зорилгонуудые табиба. Тиимэ тула Гэгээрэлэй болон Культурын министерствонууд, багшанарай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ институт эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй болоно. Мүнөөнһөө эхилжэ шэнэ дүримөө шудалжа захалбал, шэнэ һуралсалай жэлые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтахамнай лабтай.

«Буряад бэшэгэй дүрим» ойлгосотойгоор бэшэгдэһэн, зохид һайн, ойлгосотой жэшээ баримтануудаар тайлбарилагдаһан «Буряад алфавит, Абянуудые үзэгүүдээр тэмдэглэдэг гурим», «Буряад үгэ бэшэхэ юрэнхы дүримүүд», «Үгын анхан һуури бэшэхэ дүримүүд», «Залгалаатаһан үгэнүүдые бэшэхэ дүримүүд», «Частицануудые бэшэхэ дүримүүд», «Үгэнүүдые сугтань, аминдань ба хоорондонь богони зурлаа табижа бэшэхэ дүримүүд», «Хуряамжалһан үгэнүүдые бэшэхэ ба үгэ тобшолхо дүримүүд», «Ехэ үзэг бэшэхэ дүримүүд», «Үгэ таһалха дүрим», «Сэглэлтын тэмдэгүүдые табиха дүримүүд», «Сэхэ хэлэлгэдэ хэрэглэгдэдэг тэмдэгүүдые табиха дүрим», «Зэргэлһэн сэглэлтын тэмдэгүүдые табиха дүрим» гэһэн 12 бүлэгүүдһээ бүридэнхэй юм. Бүлэг бүхэниинь мүн лэ таһаржа, жэшээ дээрэ харуулагдана.

Тобшоор хэлэхэдэ, энэ ном уншахада ойлгосотой, мүнөөнэй эрилтэдэ хүсэд харюусама гэжэ тэмдэглэмээр. Тус «Дүримые» бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлээд, саашадаа тэрэниие нарин нягтаар сахин хэрэглэжэ шадабал, бурят хэлэнэйнгээ орфографиие хүсэд гуримшуулхабди, үгынгөө баялигые хүгжөөхэшьебди.

И. Очиров.

Мүнөөдэрэй телевидениин программа

13.00 — «Доброе утро, Кутяснк и Кутилка» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан кукольна фильм. 13.20 — «Манана» гэжэ уран һайханай фильм. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — «Үнэн сэхэ ханннар» гэһэн үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 18.25 — Һургуулиин наһанай үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 18.50 — «Поэзи дурлагшадта» гэжэ дамжуулга. 19.10 — Ород арадай Уралай гүрэнэй хоорой концерт. 20.20 — «Общежитие на окраине» гэһэн дамжуулга. 20.30 — Долоон хоногой программа.

ГАЗАРАА ШЭБХЭЖҮҮЛНЭ

6 хүнһөө бүридэһэн кукурузашадай звеное Георгий Алексеевич Каплин хүтэлбэрилдэг юм. Тэдэ Иволгын туршалга-үйлэдбэрилгын ажахын 4-дэхи отделениин түрүүшүүлэй тоодо ородог.

Звеногой мэдэлдэ «Беларусь», «Т-28» тракторнууд, тракторай тэргэ, кукурузын сеялкэ, шэбхэ үтэгжүүлгэ тарааха машинанууд үгтэнхэй. Тэдэнэртэ 136 гектар таряалан даалгагдана.

Эдэ үдэрнүүдтэ звеногой гэшүүд унаһан малгайгаа абаха сүлөөгүйгөөр ажаллажа байнхай.

Р. Тапхаров.

Улан-Удын ... интернат-һур... 130-аад һур... һайханай бү... баададаг юм... сооһоо бүр... хатар наад... хэгшэ Да... ша харагш... шаал, магт... тэдэг байна. ... хан Советск... һургуулиин ... дай дундаһ... жа, городой ... ханай бүлгэ... ралгада х... эрхэ олоо.

ЗУРАГ ... Далбинов Д... шанай» хат... хэжэ байна.

Ф. СОР...

АПРЕЛЬ
ФЕНОЛОГОЙ ШЭМДЭГЛЭЛ

«Хабар, хабар! Намда хэлыш, хэн шамда дурагүй агшаб?! Тиимэшүүлые олохоншье бэрхэтэйл ха?!» — гэжэ 100 жэлэй тэндэ мэдээжэ ангуушадай нэгэн А. А. Черкасов «Зүүн Сибириин ангуушанай тэмдэглэлһээ» гэһэн ном соогоо бэшэһэн юм.

Нээрээшье, хабарай эхилхэдэ хэды гоё, сэнгүү хүхюун болодог бэ?! Хаа хаанагүй шубуу шонхор, хорхой шумуулһаа эхилээд, тала дайдаа зэдэлүүлжэ эхилдэг.

Апрельдэ саһан ехээр хайлажа, хааяса хүүесэ урдажа захалдаг гээшэ. Үдэр хоногой үнгэрхэ тума 1—2 градус хүрэтэр дулаардаг, хойто аймагуудта 3—4 градус хүйтэн үзэгдэһөөр лэ, даам даамай дулаардаг aaб даа. Зарим жэлнүүдтэ бордоһо саһаар элбэг, ...рай болоходо апрель ... хабарай ольбон оро... республикын хойто ай... градус хүрэтэр хүйтэр...

Һарын һүүл багта ... 28 градус хүрэтэр ду... зэргээр шииг нойтон ... даг. Энэ үе соо гол ... хүнжэлөө һэхэжэ, шаг... урдадаг. Дулаан үдэр... хада үнгэ бүриин ш... республика доторнай ... Иишэ ерэһэн галуун, ... болон бусад манай газа... үниишье айлшалангүй ... түхеэрхээр хада хабса... шадаг. Олонхи шубуу... уурхайдаа оронхой, ... жа эхилдэг. Тиихэдэ ... дальбараанууд дэгжэж... хой, ниидэжэ һурадаг. ... һарын эхеэр зумбараа... эшээнһээ гарадаг. Тии... һарын хуушаадаар та... баабгай эшээнһээ гара...

Хилын саанаһаа

Империализмын хүлһэншэдые сүүдлэнэ

ГАВАНА, мартын 30. (ТАСС). Үнгэрэгшэ жэлэй апрельдэ Кубада эсэргүүгээр хэгдэһэн зэбсэгтэ добтолгодо хабаадалсаһан империализмын хүлһэншэдэй сүүд мартын 29-дэ Гаванада эхилээ. Гэм хэгшэдые революционно трибунал сүүдлэнэ. Майор Аугусто Мартинес Санчес (Ажалай министр, ОРО-гэй национальна хүтэлбэриин гэшүүн) трибуналай түрүүлэгшээр һууна.

Гэмнэлгэ хэһэн юрэнхы тобшол революционно трибуналай түрүүшын заседани дээрэ соносхогдоо. Кубада эсэргүү интервенцидэ Америкын империализмын яажа бэлэдхэл хэһэн тухай, Плайя-Хиронд тэ...

Аргентинадахи байдал

БУЭНОС-АЙРЕС, мартын 30. (ТАСС). Аргентинын сенадай түрүүлэгшэ Хосе Марио Гидо ороной зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командованиин түлөөлэгшэдтэй үсэгэлдэр зүблөө хэһэнэйнгээ һүүлээр Аргентинын президентын тушаал даахые, зүбшөөгөөд, тангаригаа үгэһэн байна. Аргентинын президентын тушаалда Гидын оролгын бодото ёһолол мүнөөдэр үдын хойно болохо юм.

Гидодэ сэрэгэйхид эрилтэ табяа гэжэ эндэ мэдээжэ болоо. Эдэ эрилтэнүүдыень энэ оной апрелиин 15 хүрэтэр тэрэ дүүргэхэ ёһотой юм. Тусхайлбал, перонистска болон коммунистическэ партинуудые хуулиин ёһоор хорихо, имаг тал сэрэгэй дээдэ засагаархидай түлөөлэгшэдэй зүбшөөлтэйгөөр министр бүхэниие томилхо, гүрэнэй аппарадые сэбэрлэхэ, ороной бүхы провинцинуудта байха правительствын этигэмжэтэдые томилхо тухай эрилтэнүүд хэгдэһэн байгаа. Профсоюзна организацинуудай хүтэлбэриһөө перонистнуудые зайсуулхын тулада профсоюзууд тухай хуулинуудые хубилгаха эрилтэ сэрэгэйхид мүн лэ хэһэн байна.

Аргентинадахи байдал шахардуу шанга зангаараа. Буэнос-Айэреста олон зоной хабаадалгатай митингнүүд боложо, гражданска правительство байгуулха эрилтэ хээ. Городой түбэй талмай дээрэ үсэгэлдэр болоһон нэгэ иимэ демонстрацие...

Алжиртахи байдал

ПАРИЖ, мартын 30. (ТАСС). Алжир городой үйлсэнүүдтэ ОАС-эй дайшалхы бүлэгүүдэй болон Франциин сэрэриинда оасайхид шэбээлэнхэй юм. Энэ һууриние сэрэгүүд, полицинхид, жандармериинхид хүреэлээд нэгэ... Хэмжээнэйнгээ талаар Алжирай хоёрдохи город болохшо Орандахи байдал ямар байнаб гэхэдэ, Европын үндэһэ яһатанай һуулаг тэн...

Сэлэнгын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой һү һаалиин гүүртын малшад: (зүүн гарһаа) Бутыд Найданова, Галя Очирова, Галина Ишидоржиева, Зина Содномова, Будаханда Балданова гэгшэд КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй материалнуудтай танилсажа байна.

Ц. БАЛДАНОВАЙ фото.

Тобшохоноор...

Нээрээшье, ниитын баялиг ололхо газар таряалангаа зүбөөр хэрэглэжэ, зохидоор хубаарилжа шададаггүйһөө уламжалан хүдөө ажахын али бүхы продуктнуудые бүри ехээр, арад зоной хэрэглэмжые дүүрэн ...ын ... ...ганай, «Путь Ленина» колхозууд, Суулгын совхоз гүрэндэ мяха, үндэгэ худалдаха кварталай түсэб һара урид дүүргээ.

Гэбэшье аймагай ажахынууд дүүргэжэ болмоор нэгэдэхи квар...

САГ ХҮЛЕЭХЭГҮЙЛ

Партиин XXII съездын, КПСС-эй ЦК-гэй мартын Пленумэй шиидхэбэринүүдые арад зондо гүнзэгыгөөр удхалан гайлбарилха гээшэ нэн түрүүнэй зорилго болоно. Тиимэһээ манай олонхи агитаторнууд, интеллигенци ехэ үүсхэл оролдосотойгоор хүдэлжэ байнад. Тэдэнэй дундаһаа Хэжэнгын һургуулиин багшанар, лекторскэ бүлгэмэй гэшүүд А. Аюржанаев, В. С. Мункин, Н. Дондокова гэгшэд онсо шалгарна.

Ажалшадай дунда ниитэ-политическэ, агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэ «агитаторай гэр» ехэ удхашанартай. Совхозой нэгэдэхи отделениин партийна организациин секретарь нүхэр Г. Жанчиновай үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн гэрнүүд арад зоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри жэшээтэ һайнаар ябуулна. Мүн Хэжэнгын дунда һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад 10—10 айлнуудые даажа абаба, тингээд тус бүридэнь «агитаторай гэр» эмхидхээ, тэндээ КПСС-эй Центральна Комитедэй мартын Пленумэй материалнуудаар болон Хандалгаар уншалга үнгэргэнэ.

Гэхэтэй хамта, эндэхи совхозой хүдэлмэришэдэй, малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдана гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Хэжэнгын гол, Тологойн гүүртэнүүдтэ, Һүүжын, Хара булагай, Хүрээтын отаранuудта агитаторнууд толилогдобошье, мүртэй юумэ хэнэгүй. Совхоз соогоо эгээл томо 12 һаалишадтай, 200 гаран һаамхай үнеэдтэй Тологойн һү һаалиин фермэдэ үнгэрһэн үбэл оройдоол нэгэ дахин лекци уншагдаһан байна. Тиихэдэ ажахын тоосоондо орохоёо бэлдэжэ байгаа түрүү хонишон Содном-Доржи Шойжитовай отарада агитаторнууд тон үсөөнөөр харагдадаг.

1956—57 онуудта эндэхи томо томо ажахынууд, мал ажалай фермэнүүд болон бригаданuудаар культбазанууд түхеэрэгдээ һэн. Малшад тэндээ сугларжа кино, концертэшье харадаг, хүхюунээр, сэнгэлигээр амардаг, сүлөөтэй сагаа ашатуһатайгаар үнгэргэдэг байгаа бшуу. Теэд мүнөө эдэ культбазануудай зариманиинь мэнил хооһон амбаар болошонхой. Ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ талаар тон шанга зорилгонуудай табигдаад байхада, иимэ ябадалнуудаар эбсэмээр гү? үгы гэжэ һанагдана.

Республика дотороо алдартай суутай болоһон Хэжэнгын хор 1959 ондо Москвада болоһон Бурядай искусство, литературын декадада хабаадалсажа, муу бэшэ сэгнэлтэ абаа бэлэй. Мүн колхоз бүхэндэ залуушуулай уран һайханай бүлгэмүүд эмхидхэгдэжэ, аймагай, республикын харалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг һэн. Харин мүнөө энэмнай хаа хаанагүй орхигдошонхой. Партийна, комсомолой организацинууд энэ хүдэлмэриие һэргээхын орондо, аймагай центр Хоридо гэһэн шалтаг баряад һанаагаа амаршанхай. Тэрэнь тон буруу гээшэ. Юуб гэхэдэ аймагай центр нүүбэшье, хүн зомнай һууридаал үлэнхэй, хүхихэ, сэнгэхэ, амарха дуратай зандаа ха юм.

Совхозой хоёрдохи фермын түб Хүхэ-Добо гэжэ нютагта 100-гаад шахуу айл ажаһуудаг. Энэмнай центрһээ хоёр модо шахуу зайтай. Теэд эндэхи клуб үбэл болоходо малай хоолой, талханай склад, зун болоходо ямаадай һүүдэрлэдэг газар болошодог. Мүн улаан булан гэжэ эмхидхэгдэбэшье, доторынь ямаршье шэмэглэлтэ, гоёолтогүй, тиимэһээ хүншье балай ерэдэггүй. Эндэхид үдэшэ болоходо кино хараха гэжэ Хэжэнгын центрэй Культурын байшан тээшэ ябагалха баатай болодог.

Арад зоной дунда, илангаяа бурядуудай дунда «Бурят үнэн», «Бурядай залуушуул» болон аймагай газетэнүүд һүүлэй үедэ муугаар тараагдана. Хэжэнгын почтын таһагай начальник нүхэр Тайнова «Бурят үнэн» хэдышье тарааха түсэбөө мэдэхэгүй юм, багсаагаад лэ «250 гү, али 280 хэһэг газетэ тараагдана» гэжэ хэлэдэг. Гадна мал ажалай фермэнүүд болон бригаданууд дээгүүр ханын газетэнүүд оройдоошье байдаггүй.

Эдэ бүхы дутуу дундые бүгэдынь тоолохо болоо һаа үшөөл олон асуудалнууд бии гээшэ. Дурсагдаһан бүхы дутуу дундануудые дары усадхахын түлөө КПСС-эй Хориин райком, аймгүйсэдкомой культурын таһаг, Хэжэнгын совхозой партком анхаралаа хандуулха бэзэ гэжэ найдагдана.

П. Содбоев.

мэри түргөөр дүүргэжэ, модо ашаалха талмайн түхеэрэлгэ тодходог байна.

Иигэжэ комплексно бригада соо нэгэ доро хоёр хюрөөшэд модо унагаахадаа 15—20 метр үргэнтэйгөөр гонзойлгон гарадаг. Унагаагдаһан модоной гэшүүһые тэндэнь, түгсүүлэйнь хажууда сэбэрлэжэ, таллуулгада бэлэдхэнэ. Удаа тээнь «ТДТ-40» трактор газараар хэбтэһэн модонуудые суглуулан таллуулдаг, нүгөөдэ «ТДТ-60» тракторынь таллуулсахаһаа гадна, удаа дараалан ерэжэ байһан автомашинануудта модо тээнэ.

Газараар хэбтэһэн модонуудые суглуулга, мүн тракторта шагтагалха хүдэлмэриие трак...

ҺҮҮЛЭЙ ДҮРБЭН ЖЭЛЭЙ Т...

ШАТАР
Мана... 4,5 очко...

Бүхэроссиин Цент... ведэй «Урожай» б... дөөгэй шатарш... Алас Дурна зүгэй ... рүү һуури эзэлхын ... рысөөн боложо ба... уулзалгада Хабар... моринн хизаарай, ... Читын, Амурай ... Яхадай, Бурядай ... командануд хаба...

Түрүүшын үдэр ... ластиин шатарш... ринихидые 4:1 гэ... гоор шүүгээ. Саха... рай областиин ... уулзалга 2:2 гэһэн ... нэгэ хойшолуулагд... тайгаар дүүрээ.

Манай шатаршад ... Хабаровскын түлө... наадаа. Нүхэд Ам... ров, Ванчикова г... һэн, Яруунын «Д... хозой бухгалтер... Ринчинова алдуу... дал хэжэ, Абакум... дэшоо. Тиихэдэ ... рэй Гашейн ... мастерскойн мех... Ильин нэгэ үлүү ... уулзалгаяа ... Хоёрдохи үдэр Як... бэй түлөөлэгшэд ... командые 4:1 гэ... гоор шүүһэн. ... шатаршад Амура... командануудай ... тулалдаан болоо. ... даяа дүүргэнгүй ... хойшолуулаа.

Республикымна... шэд хүршэ—Читы... тай уулзаа. ... Мункоевые, Дул... ва Кущ гэгшые ... Ринчинова Бояр... Захаров—Касьм... Нестеров гэгшэдэ... шолуулагданхай.

Хоёр уулзалгы... дай АССР—4,5, ... даһан гурбан па... дай, Читын, Аму... шад тус тустаа ... А...

Редак...
Ц. Ц. Ш...

Телефон...
...ан-Удэ, ул. Ленина, ... — 46-32. зам. ... отделов партийно... хозяйства и совет... ...и и транспорта, ... писем и рабселько... ...я — 35-95. бухгалт... ...— 16.
...ия Министерства ...
Зак...